

Leder: Hvem skyder kanonerne for?

Man bør altid råbe vagt i gevær, når kulturen køres i stilling, og i det sidste års tid har en tendens til oprustning præget kunstdebatten herhjemme.

I november måned sidste år fejrede det fine filmmagasin EKKO sit fem års jubilæum med at fyre fire danske filmkanoner af (en ladet med spillefilm, en med novellefilm, en med børnefilm og en med dokumentarfilm). Førstnævnte var fyldt med følgende fjorten kugler:

Afgrunden (Gad/1910)
Det hemmelighedsfulde X (Christensen/1914)
Vester Vov Vov (Lauritzen/1927)
Du skal ære din hustru (Dreyer/1925)
Vredens dag (Dreyer/1947)
Soldaten og Jenny (Jacobsen/1947)
De røde heste (O'Fredericks/1950)
Far til fire (O'Fredericks/1950)
Ordet (Dreyer/1955)
Sult (Henningsen/1966)
Olsen-banden ser rødt (Balling/1976)
Pelle Erobreren (August/1987)
Breaking the Waves (von Trier/1996)
Festen (Vinterberg/1998)

Sådan en liste kan naturligvis give filminteresserede adskillige grunde til straks selv at grave egne skyttegrave for derefter at skyde igen med eget skyts. Men det er imidlertid ikke redaktionens ærinde i denne omgang. Når vi alligevel skyder, sigter vi på en generel svaghed i EKKOs udvalgs-kriterier.

At fire ud af listens fjorten film er komedier, kan man ikke uden videre have noget imod – men at der er tale om de mest letbenede og folkelige af slagsen springer immervæk i øjnene. Spørgsmålet er, hvad Balling og O'Fredericks laver på listen over den danske filmskats fjorten bedste voksenfilm!

"Alice O'Fredericks' film ramte præcist i folkesjælen og er med cirka 2,4 mio. solgte billetter i det første år den mest sete danske film i Danmark", lyder den begrundende kommentar. Imidlertid har Morten Korchs forfatterskab solgt langt flere bøger end biografbilletter (over 6 mio.), og dét uden at han har fået lov til at lune sig ved den litterære kanons ild. Og hvad med Ballings film? "*Olsen-banden ser rødt* huskes", lyder det i EKKO, "især for sit højdepunkt: det vittige kup i Det Kongelige Teater". Men er en veltunet vittighed virkelig nok til at sikre et værk en plads ved filmkunstens frontlinje?

Forholdet synes symptomatisk. Som så ofte før bliver det filmens lod at skulle være folkelig frem for udfordrende. Men forholdet er ikke kun sigende, hvad angår forskellen mellem litteraturens og filmens rolle i det sammensatte, brogede kulturudbud: Det er også sigende set i forhold til kanon-ideen i sig selv. For det at Olsen-banden og Morten Korch-filmen er at finde blandt de vigtigste fjorten danske film, viser vel frem for alt, at der i og med kanoniseringen er tale om en kultur, der hylder sit eget kunstige spejlbillede. Kanonen kan opfattes, skriver

Peter Schepelern i forlængelse af EKKOs liste, som "en uofficiel danmarkskrønike, der især registrerer, hvordan vi har kunnet lide at opfatte os selv gennem de sidste 100 år". Det er ganske rammende formuleret – om end det tilsyneladende ikke opfattes som et problem fra Schepelern side. Men det er et problem, at udvalgskriteriet bag listen over denne kunstarts ypperste værker bl.a. grunder i bekræftelsen og cementeringen af et nationalt selvpportræt af tvivlsom oprigtighed. For hvis vi giver krønikeskrivningen lov til at omklamre filmkunsten, ender vi med en kanon uden sprængfare, en kanon uden krudt i.

Vi på 16:9 mener ikke, at man bør lade tomme tønder buldre, når der er store kanonskrald at tænde op for. Og skal kunstkanonen endelig trækkes frem, så skal man ikke lade den med spredhagl, men bruge vægtige værker. Lad de filmansvarlige på de landsdækkende tv-kanaler, der så flittigt dynger os til i folkekomedier, om at målrette deres udbud efter den laveste fællesnævner. Vi sigter højere.

[Udskriv denne artikel](#)

[Gem/åben denne artikel som PDF \(? Kb\)](#)

[Gem/åben hele nummeret som PDF \(??? Kb\)](#)

«|| [forrige side](#) | [næste side](#) ||»

.....
■ 16:9, februar 2005, 3. årgang, nummer 10

3